

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in volja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. Nukovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisni se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettirsvie za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede s jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Tri milijone za učiteljstvo!

Sedaj je beseda izgovorjena! V glasilu naših liberalnih učiteljev, „Učiteljskem Tovarišu“, št. 16, se izreka to učiteljsvo proti obstrukciji slovenskih poslancev v deželnem zboru, ker hoče in želi zvišanja svojih plač. To pa se ne more zgoditi, dokler deželni zbor štajerski zopet ne dela.

In čujte, slovenski kmetje! Ureditev učiteljskih plač bi stala 3 milijone kron. Zaradi teh treh milijonov bi naj naši poslanci pustili gospodarsko zanemarjati Spodnji Štajer, bi naj izročili šolstvo nemškemu nacionalcem, slovenske občine nemškemu mestom, ter v deželnem zboru zatajili svoj slovenski jezik. Vse to izdajalsko delo bi naj storili poslanci, da lahko osrečijo učiteljstvo s tremi milijoni in novimi davki.

Ne učiteljskemu stanu, ampak liberalnemu štajerskemu učiteljstvu kličemo: Fejvam, podle, podkupljive duše! Niste vredne, da sije solnce božje na take škarijote!

Sedaj tudi vemo, zakaj liberalna stranka tako zahrbitno nastopa proti obstrukciji. Ker se nahaja v tej izdajalski, efialtski družbi.

Slovenska Straža.

Naši narodni nasprotniki, Nemci na severu, in Italijani na jugu, se zaganjajo v vedno rastočo silovitostjo v naše slovenske kraje. Satanski so njih naklepi. Vzeti nam hočejo zaklad sv. vere, in naše kraje poluteraniti, kakor nam kažejo to najnovejši dogodki v St. Ilju v Slov. gor., kjer nemško napadalno društvo Südmarm kupi vsa slovenska posestva ter naseljuje na njih Interane iz nemškega rajha. Vzeti nam hočejo našo zemljo, izpodrinuti Slovence z njihovih posestev in domov, ter jo izročiti svojim nemškimi sobratom. Vzeti nam hočejo tudi naš jezik, ponemčiti naše kraje, in iz naše lepe slovenske domovine narediti nemško deželo.

Ničvreden je sin, ki ne brani časti in imetja svoje matere. In tako bi bili tudi mi ničvredni in zaničevanja vredni, ako bi ne branili nasproti tujim napadom dedščine, ki smo jo sprejeli od svoje slovenske matere, sv. vere, slovenske govornice in slovenske zemlje. Zato je bilo le samoumevno, da so se slovenski rodoljubi, ki z bojznijo gledajo vedno pogosteje nemške napade na naše ozemlje, združili, in si

ustanovili društvo, da bi s skupnimi močmi odbijali sovražne napade. Društvu so dali pomenljivo ime „Slovenska Straža“, in dne 11. maja je bil ustanovni shod tega društva v Ljubljani.

Molitev.

Ob 8. uri so se zbrali zborovalci v frančiškanski cerkvi, da z molitvijo k Vsemogočnemu zapričeno delo. Cerkev oo. frančiškanov je bila čarobno razsvetljena. Sv. mašo je služil č. g. Luka Smolnikar, podpredsednik ljubljanske S. K. S. Z. Krasno je popeval pri sv. maši pevski zbor „Ljubljane“.

Dr. Šusteršič otvori zborovanje.

Ob 10. uri dopoldne je otvoril voditelj Vseslov. Ljudske Stranke dr. Šusteršič zborovanje. Velika dvorana hotela Union je bila polna zborovalcev, ki so prihiteli, da prisostvujejo ustanovitvi društva, ki naj prinese trpečim obmejnim Slovincem pomoč in rešitev.

Med zborovalci je bilo posebno veliko slovenskih županov. Navzoči so bili tudi državni poslanci: dr. Benkovič, Povše in Grafenauer, ter več kranjskih deželnih poslancev.

Dr. Šusteršič je v pozdravnem govoru povdarjal: Zbrali smo se, da položimo krepak in zdrav temelj novi nepolitični organizaciji slovenskega naroda. Ta organizacija se je rodila iz ideje, ki je rodila našo V. L. S. Novo naše društvo bo delovalo po načelih nesmrtnega vladike Slomška („Slava“—klic), katerega spomin so pričeli slovenski liberalci v svojem glasilu pred dnevi nesramno blatiti. (Burni „fej“—klici.)

Dve zvezdi vodnici boste vodili novo organizacijo: ideja krščanska in zvestoba do slovenske domovine in svetlega vladarja. Po tem programu bo delovala nova organizacija, da ohrani našemu ljudstvu to, kar je njegovega. Prsili smo danes skupno kraljico Slovencev, Mater Božjo, pomoči. To nam svedoči, kako resna je ustanovitev „Slovenske Straže.“ Zastaviti hočemo vse svoje moči, da ohranimo vsaj to, kar še imamo. Sveta nam je sleherna ped slovenske zemlje. Daleč so segale nekdanje naše. Marsikateri lepi kos slovenske zemlje nam že oropal tujec. To, kar nam je še ostalo, to pa hočemo in moramo ohraniti. (Burno odobravanje.)

Zgodovinsko važen in znamenit dan je danes, ko stopi „Slovenska Straža“ na plan. Naše slovensko

ljudstvo bo gotovo vedelo uvaževati velik njen pomen. Ti, „Slovenska Straža“, deluj tako, kot deluje skoz več stoletij slovensko ljudstvo: za čast božjo, čast in slavo slovenske domovine! (Viharno ploskanje.)

Volitev predsedstva.

Med burnim pritrjevanjem je bil izvoljen za predsednika zborovanju prvobornik koroških Slovencev, poslanec Grafenauer, za podpredsednike pa župan Thaler iz St. Ilja, župnik Ražun iz Koroške, dr. Breclj iz Goriškega in Čok iz Trsta.

Predsednik Grafenauer v svojem govoru posebno pozdravlja v velikem številu navzoče Slovence. Velik dan je bil, pravi govornik, ko smo se zbrali Slovenci k ustanovitvi Vseslovenske Ljudske Stranke. Danes imamo drug velik, slovesni dan, in tretji, najveličastnejši in najlepši dan še bo prišel, če Bog da. Ta dan bo dan prostosti celokupnega slovenskega ljudstva. Pri našem obrambnem delu ne besedujmo, ampak v dejanju kažimo naše delo! (Viharno odobravanje.)

Poročilo pripravljalnega odbora.

Urednik „Slovenca“, Štefe, je kot tajnik narodno-obravnega odseka S. K. S. Z. podal obširno, zelo natančno poročilo o vseh pripravah za „Slovensko Stražo“ in o dosedanjem izvrševanju narodno-obravnega dela naše stranke.

Govornik je povdarjal: Liberalna nestrpnost je kriva, da je prejšnja „Naša Straža“ propala. Liberalci so vrgli katoliško misleče Slovence iz odbora Ciril-Methodove družbe, ki je bila skupna last vsega slovenskega naroda. To se je zgodilo za to, da zamorejo sedaj liberalci brez kontrole družbo izkoriščati v svoje strankarske namene. Liberalci so dolžni, da sedaj sami skrbijo za svoje zavode.

Če Čehi zamorejo v 9 obrambnih društvih delovati, zakaj ne bi zamogli mi Slovenci v dveh. Naša stranka točno izvršuje vse, za kar se zaveže. Izvršila bo torej tudi veliko obrambno delo. Pritegniti moramo vse ljudske sloje v obrambno društvo. Če zamore Südmarm dobiti 100.000 članov, bomo tudi Slovenci zbrali v „Slovenski Straži“ vsaj 20.000 udov. Vso našo nepolitično in politično organizacijo moramo zbrati k skupnemu delu. Skupne številke dosedanjega obravnega sklada govore jasno, da je naša stranka storila mnogo. Še več pa je vredno agitacijsko delo naših obmejnih bratov. Poglejmo naš St. Ilj!

PODLISTEK.

Pismo iz Dalmacije.

Fr. Fink

(Dalje.)

Od Reke do Šibenika.

Najugodnejši čas za potovanje v Dalmacijo sta meseca majnik in september. V teh mesecih se ni treba bati viharjev; „bora“ miruje in tudi „široko“ se pojavi le malokdaj. Tako vsaj zatrjuje „Vodnik po Istri in Dalmaciji.“ Prepričati pa sem se moram, da knjigam ne gre dosti verjeti. V Karneru nas je zasačil vihar, ki — toda začnimo stvar od kraja.

Koncem avgusta sva s tovarišem došla v Reko, da bi se odtod peljala s parobrodom proti jugu. Reka si nisva mogla natančneje ogledati, ker je jelo polagoma deževati. Niti zavedla se nisva, da sva politično že na ogrskih tleh. To nama je prišlo na um še-le tedaj, ko nam je natak v kavarni prinesel za razglednice ogrske znamke.

Reka ima prav prostorno luko (pristanišče). Tu se nahajajo parobrodi različne oblike in velikosti, ki služijo izvečine za prevažanje tujcev. Vkljub slabemu vremenu sva videla tukaj popotnike iz vseh krajev sveta.

V parobrodnem uradu sva si dobila vozna listka in poiskala parobrod, kateremu se je bilo treba izročiti za kakih 20—24 ur. Parnik je bil jako star. Zato sem si ga ogledoval nekako nezaupljivo. Našo prtljago je spravil star „kameriere“ ter nam tudi pokazal našo spalno sobico, ki je bila seveda jako majhna. Iz te sobice se je prišlo v večjo skupno sobo, v obednico. Hotel sem odmakniti stol, pa ni bilo mogo-

če, ker so stali pritrjeni na tleh. Še-le pozneje sem uvidel potrebnost te naredbe.

Dospelši na krov, vprašamo kapitana: „Kakšno bode vreme?“ Kazoč na oblake nad obzorjem je odgovoril: „V majhni urici bo pritisnil „široko.“ Naj bodo gospodje pripravljani; sicer ne bo tako hudo, a kdor ni navajen, tega kmalu prime morsk bolezen.“

To nas ni nič kaj potolažilo in najraje bi jo bili zopet odkurili, pa ni več kazalo.

Za četrt ure se je jel parnik pomikati iz luke. Oddaljevali smo se čimdalje bolj od obrežja, gorovje je postajalo nižje in čez pol ure se je videl na obzorju le še ozek, sivkast trak.

Na nebu so se začeli poditi temni oblaki. Veter je pritiskal bolj in bolj in morje je postalo nemirno. Voda je izgubila lepo modro barvo, amazano-sivkasti valovi so se pomikali proti parniku in bele pene vrh valov niso naznanjale nič dobrega.

Dolgo časa sva opazovala s tovarišem to strašno, a vendar lepo izpremembo. Ko pa je voda parkrat pljusnila po krovu, sva jo potegnili v obednico, kjer so bili zbrani skoraj vsi sopotniki. Natak nam je prinesel steklenico rudečega vina, kar je ba je najboljšo sredstvo proti morsk boleznim.

Ta bolezen je na zelo slabem glasu pri popotnikih. Ne oprime se vsakega; če se je pa človeka enkrat lotila, ima potem navadno mir. Seveda so tudi izjeme.

Celo stari mornarji, ki vendar preživijo malo-dane vse svoje življenje na vodi, niso popolnoma varni, da se jih bolezen pri velikem viharju zopet ne polasti. Največ pa škoduje strah pred boleznijo; tudi v tem slučaju železna volja vse premore.

Naš parnik se je začel zibati na vse strani. Kako dobro je bilo sedaj, da se stol ni mogel pre-

makniti. Drugače bi me bilo že parkrat vrglo kam v kot. Če je prišel posebno močan sunek, sva se s tovarišem malo plašno spogledala. Naposled sva se pa spravila h počitku, ker sva mislila, da na ta način bolje pretrpiva nevihto. A to ni bil počitek!

Parnik se je nagnil sedaj na eno in sedaj na drugo stran. Včasih ga je nagnilo tako naprej, da mi je bilo, kakor da bi glava zdrknila nekam v kako brezno. Ko pa celo uro ni bilo konca, mi je jelo prihajati po malem tesno pri srcu.

Zunaj je začelo ječanje in stokanje. Vsi so klicali zdravnika.

„To je morska bolezen“, pravi tovariš, „sedaj zgrabi se naju.“ Pa sva jo vendar srečno odnesla. Kapitan je prišel za trenotek pod krov ter tolažil, da je vožnja po Karneru pri kraju in med otoki ni takšne nevarnosti.

Na počitek itak ni bilo misliti, in ker se je valovje malo pomirilo, sva šla na krov.

Krajnska slika je bila povsem nova. Od vseh strani so nas obkročili otoki, ponajveč pusti in goli. Le v bližini naselbin je bilo videti nekaj zelenice. Za nami so prišli i drugi popotniki na krov, bleedi in izmučeni. Željno se povpraševali, kedaj pridemo v Zader, glavno mesto Dalmacije, kjer nam je bilo ostati nekaj ur.

Še-le proti poldnevu smo dospeli v Zader. Mesto leži ob morju in je osobito zanimivo, ker v ozadju ni nič gorovja. Zato pa se zdi, kakor da bi bil otrok razvrstil na mizi za igračo hišice iz lesa. V Zadru je popolnoma laški življenjski slovenske rodbine imajo kaj težavno stališče. Mesto ne nudi nič zanimivega, razen par zgodovinskih starin.

Druga postaja je bila mesto Šibenik. Vožnje se človek hitro naveliča, saj je otok podoben otoku, ka-

Po resnem presojevanju je pripravljali odbor sestavljen pravila „Slovenske Straže“, katere je notranje ministrstvo odobrilo. Veliko zaslug pri tem ima poslanec dr. Žitnik.

Dosedanji odsek za narodno obrambo je upeljal v Ljubljani tudi pisarno za obrambno delo, ki posreduje glede nakupovanja posestev. Pripravlja se natančna statistika obmejnih Slovencev. Naše dijaštvo in bogoslovci bodo gotovo radi volje sodelovali. Izdale se bodo brošure glede ljudskega štetja. Za beneške in ogrske Slovence se morajo napraviti knjižnice. Delavstvo tobačne tovarne v Ljubljani se je samo ponudilo zbirati doneske za narodno obrambo. Prebrane časopise naj rodoljubi pošljejo na mejo. Tudi Amerikanci se naj združijo v naši „Slovenski Straži“.

V prvi vrsti se bo morala „Slovenska Straža“ s vsemi silami zavzeti za rešitev najbolj ogrožene slovenske postojanke St. Ilja! Naši denarni zavodi naj prispevajo od čistega dobička gotove svote za „Slovensko Stražo“. Uvedel se bo društven papir, kava in drugo blago v prid društva.

Uvedejo se novi narodni koleki v 5 vrstah. Naše vžgalice morajo biti v vsaki slovenski hiši. Če je vlada dovolila Súdmarki loterijo, mora jo tudi nam. Znatne doneske smo že dosedaj poslali obmejnim Slovencev.

V vsakem večjem kraju se mora osnovati podružnica „Slovenske Straže“. Prvo tako podružnico že snuje naša akademična mladina na Dunaju.

Naše narodno ženstvo moramo angažirati za delo pri „Slovenski Straži“. Čeravno imamo močnega sovražnika v Súdmarki in iredenti, se vendar ne smemo oplasiti! Mi smo narod Marijin! Z njeno pomočjo bomo zmagali. Slovenski svet bo onih, ki defajo, mislilo in se borilo. Zatorej:

Pogumno na mejo pomoči nesimo!

Naš narod pogube otmimo!

Viharno ploskanje in veselo vsklikanje je bila gospodu poročevalcu najlepša zahvala za res krasno poročilo.

Razprava o tajnikovem poročilu.

Predsednik otvori debato, v katero so posegli Zupan iz Ljubljane, Vasle iz Mozirja, župnik Gomilšek, ki posebno povdarja važnost ženstva v narodno-obrambnem delu. Škulj iz Loškega potoka, tovarnar Pollak iz Ljubljane, cand. iur. Ogrizek pozdravlja imenom dijaštva.

Ko je nastopil župan Thaler iz St. Ilje, je nastal tak vihar navdušenja in ploskanja, da govornik del časa ni mogel povzeti besedo. „Slava St. Ilji!“ Živio St. Iljčani!“ je donelo po dvorani kot orkan. Gospod Thaler želi, da bi „Slovenska Straža“ vrgla nenasitno Súdmarko ob tla.

Dr. Brečelj pozdravlja imenom Goričanov, profesor Jarc pa v imenu deželne odbora, ter postavlja šentiljskega župana, kot vzgled vsem slovenskim županom. Kaplan Čok prinaša pozdrave tržaških Slovencev, urednik „Mirov“, Smodej, pozdrave koroških Slovencev.

Volitev odbora.

Za predsednika „Slovenske Straže“ se izvoli dež. odbornik prof. Jarc, za podpredsed. dr. Ehrlich, za tajnika Stefe in za blagajnika Volta. Kranjsko ima v odboru 8, Štajersko 6, Goriško 2, Koroško 3, Trst 1, Slov. Dijaške Zveze 1 zastopnika. Štajersko zastopajo v odboru: dr. Benkovič, Gomilšek, dr. Hohnjec, Pušenjak, Thaler, dr. Verstovšek.

kor jajce jajcu. Zasedovali smo torej bolj ribe nego ogledovali okolico. Videli smo par zelo velikih delfinov, katerih se v jadranskem morju mnogo nahaja. Veselo se pode okolu parnika in dvigajo se precej visoko iz vode.

Sibenik! so zaklicali potniki in skozi ozek kanal se je res že videlo starodavno mesto. Kmalu se je parnik ustavil in brž smo se podali na kopno. Mestne hiše so zidane na bregu, zato so ulice ozke in strme. Nad mestom se dvigajo tri trdnjave, s katerih se odpira krasen razgled. Blizu obali je zelo stara stolna cerkev, katera je ena izmed najlepših cerkvenih stavb v Dalmaciji. Osobito lep je portal; koliko truda je stalo, predno so pridni delavci izvezljali obilico cvetov in listja, s katerimi so stebri okrašeni.

Stare hiše ob morju kažejo iz kamena izklesane leva sv. Marka v znamenje, da so to nekdanji vladali Benečani. Te stavbe seveda izginjajo bolj in bolj ter napravljajo prostor novejšim poslopjem. Med te štejemo na primer gledališče, bolnišnico, okrajno sodišče in druge.

Prebivalci so dalmatinski Hrvati in Lahi. Mestni zastop je v rokah Hrvatov.

Iz Šibenika drži državna železnica v Split. Sredi pota se ocepí stranska proga proti severu v staro zagorsko trdnjavo Knin. Od tod mislijo izpeljati progó še dalje proti severu v Karlovac na Hrvatskem, da bi se tako odprla pot do Adrije. Načrt je bajó že izdelan, a s stavbo se menda še ne prične tako hitro, akoravno je živa potreba.

Slapovi Krke se tudi najlože obiščejo iz Šibenika. Zato pride sem dokaj tujcev, in njih število narašča leto za letom. Upajmo, da se vest o prirodnih krasotah Dalmacije razširi še dalje, ter dovede mnogo občudovalcev.

Predsednik Grafenauer se v končnem govoru zahvaljuje vsem zborovalcem ter s pozivom na vstrajdelo za „Slovensko Stražo“ sklene zborovanje.

Tako smo dobili Slovenci konečno vendar društvo, ki se bo postavilo odločno po robu kletim zatiralcem krščanstva, slovenskega imena in onim, ki nam ropajo krasno zemljo slovensko!

Iz Štajerskega so došli sledeči pozdravina ustanovni shod:

Dunaj. Slovenska Straža naj bo ognjišče ljubezni do naše lepe slovenske zemlje. — Korošec, Pišek, Pogačnik.

Gradec. Zelo žal, da se ne morem udeležiti. Bog blagoslovi delovanje Slovenske Straže! — Robič.

Gradec. Z navdušenjem pozdravljamo bojne vrste, ki nam hite pomagat! — „Zarja“.

Polzela. Slavni ustanovni shod Slovenske Straže v Ljubljani! Zadržan vsled trgovskih potov, pozdravljam novoustanovljeno Slovensko Stražo, ter pošiljam priloženo 10 K kot redni član. — Z odličnim spoštovanjem Ivan Golihleb. — Bog živi prvega podpornega člana Slovenske Straže, ter naj najde obilo posnemalcev med našimi slovenskimi trgovci. (Odobranje.)

Maribor. Vsled bolezni zadržan, pošiljam naši „Straži“ iskrene pozdrave ter ključem za našo nadržavno jezikovno mejo: Ne pozabite nas! — Dr. Hohnjec.

Maribor. S severne meje pozdravljamo novo zaščitnico, ki naj z geslom: Za krst častni in svobodo zlato zastavi pot tujcu! — Uredništvo „Straže“ in „Slovenskega Gospodarja“.

Maribor. Bog blagoslovi započeto delo! Živela Slovenska Straža! — Za katol. polit. društvo: Tapotnik.

Dobrna pri Celju. Kjer hrabrost in zvestoba na straži v bran stoji, beži sovražna zloba, jo skrivna moč drži! Bog blagoslovi! — Kukovec.

Pilštanj. Procvitaj v blagor zatiranih bratov! — Izobraževalno društvo.

Rajhenburg. Obilnega božjega blagoslova deli Straži! — Izobraževalno društvo.

Sv. Lenart. Zvestost tujnega obrambnega dela za blagor domovine naj prešine čuteča srca Slovencev. Z današnjim dnevom boji konec naših ran, krvavih srag, a začetek slavni zmagi! — Katoliško politično društvo in vsa bralna društva šentlenarskega okraja v Slov. gor.

Ljubno. Zadržani Gornjesavinjčani želimo današnjemu zborovanju Slovenske Straže mnogo uspeha in blagoslova! — Dekort, Schmid, Lekše, Petek, Cvetko, Jurak.

Kozje. Živelo nepotrebno obrambno društvo! Bog blagoslovi delo in trud zborovalcev v prid trepih obmejnih bratov! Slovenska žilavost naj zmaga nemško nasilstvo! — Dr. Jankovič, dekan Tomažič, Ivan Lah, Anton Drogenik, Janez Vedečnik, Bovha, Jazbinšek, Preskar.

St. Jurij ob Taboru. Na noge Straža! Vsi s teboj! — Orli.

Ormož. V duhu smo z vami. Pogumno na delo za rešitev dragih bratov! — Mladeniška zveza Sv. Tomaž pri Ormožu.

St. Jurij na juž. žel. Bog blagoslovi vaše delo za slovensko ljudstvo! V duhu z vami! — Katoliško bralno društvo.

Politični ogled.

— Cesar v Bosni in Hercegovini. Bosensko-hercegovska deželna vlada je predložila ministrstvu načrt za cesarjevo bivanje v Bosni in Hercegovini. O cesarjevem obisku je sedaj gotovo sledeče: Dne 30. t. m. ob 5. uri zjutraj se pripelje cesar v Bosenski Brod. V Bosni obstane dvorni vlak v Doboju, Zenici, na Visokem. V Sarajevo se pripelje dvorni vlak ob 5. uri popoldne. Cesar se bo peljal v vozu skozi okrašno Kolodvorsko cesto do Marijinega dvorca, kjer bo postavljen dvorni šotor, kjer čakajo vladarja častna stotinja, generaliteta, načelniki vojaških in civilnih oblasti in duhovščina vseh veroizpovedanj. Cesar si ogleda častno stotnijo, nakar ga pozdravi sarajevski župan. Po županovem pozdravu se pelje v konak, kjer bo bival. Zvečer bo Sarajevo slovesno razsvetljeno, in se priredi vladarju na čast slavnostna bakljada. Dne 1. junija dopoldne bo imel cesar avdijence v slavnostni dvorani deželne vlade. Iz Sarajeva odpotuje cesar v Mostar dne 3. junija ob 6. uri zjutraj.

— Spravna pogajanja med Čehi in Nemci. O spravni pogajanjih med Čehi in Nemci objavljajo listi razna poročila. Nemški nacionalci poročajo, da so se vršila pod Bienertovim predsedstvom posvetovanja med Čehi in Nemci. Izločili so vprašanje češkega deželne zbora. Čehi delajo na to, da naj bi se vredilo jezikovno vprašanje v celi državi po okvirnem zakonu. O pogajanjih poroča korespondenca „Zentrum“: „da se je posvetoval dne 13. t. m. Bienert s češkimi in nemškimi voditelji, in jih vprašal, če se hočejo udeležiti nameravanih posvetovanj. Čehi so izjavili, da bodo o tem odločevali klubi in parlamentarna komisija čeških strank. Čehi zahtevajo, da morajo biti posvetovanja neobvezna, ker ne sede v ministrstvu njihovi zaupniki. Če se vloži okvirni jezikovni zakonski načrt, še ni gotovo, ker se mora o tem izjaviti šele zvršilni odbor agrarne stranke, kakor tu-

di večina „Slovenske Jednote“. Češki socialni demokrati izjavljajo, da niso ničesar sklenili glede na jezikovno vprašanje s češkimi meščanskimi strankami. Vse, kar se je posvetovalo, je imelo zgolj zaseben značaj.

— Na Grškem se je položaj zelo poslabšal. Govori se, da se bo zopet oživila vojaška zveza, ki bo skušala preprečiti narodno skupščino. V deželi, zlasti v Tesaliji, vladajo nemiri. Položaj je zelo poslabšala izjava Krečanov, ki so svojo skupščino otvorili v imenu grškega kralja.

— V Belgiji bodo v kratkem nove volitve. Za volitve so se združili socialni demokrati in vse, kar je protikrščanskega v Belgiji, da vržejo dosedaj vladajočo katoliško stranko, ki je privedla Belgijo do največjega blagostanja. Belgija je najbolj moderna država v Evropi. Nasprotniki krščanstva hočejo, da se poddržavijo šole, ki so dosedaj po večini vzdrževane po raznih redovih, da jim država daje le malo podpore, katere pa hoče katoliška vlada povečati za okroglo 1 milijon kron. S tem višjim izdatkom agitirajo vladni nasprotniki. Katoliško časopisje pa objavlja kratek račun, po katerem bi morala država šteti okroglih 25 milijonov, če bi hotela šole sama vzdrževati. Med katoliki v Belgiji sta dve struji: ena, ki vlada, in druga, ki z njeno politiko ni povsem zadovoljna. Nevarnost je bila, da pride ob volitvah do boja med njima. Ko pa so se nasprotniki krščanstva združili, je izjavil stari voditelj vladni nasprotničnih katolikov, da poda roko ministrskemu predsedniku v spravo. S tem, pravijo, je zmaga katoličanov zagotovljena.

Mala politična naznanila.

Dne 13. maja: Češki radikali nameravajo izstopiti tudi iz „Češkega kluba“. — Pogajanja med Nemci in Slovani se bodo nadaljevala. — V albanskih mestih Kačanik, Verišovič in Gilan je proglašen preki sod. — Pod vlakom, v katerem se je vozil predsednik ruske gosudarstvene dume, Gučkov, je bila nastavljena bomba, ki je razpočila, ne da bi napravila kako škodo.

Dne 14. maja: Francoski vojni minister Brun je podal ostavko. Vzrok so osebna nesoglasja med ministri-tovariši. — Krečanska narodna skupščina je prisegla zvestobo grškemu kralju. Turki so vsled tega silno razburjeni. — Češki poslanec Udržal je po poročilih listov naznanil „Slovenski Jednoti“, da predlože češki agrarci zakonski načrt glede na rešitev jezikovnega vprašanja. Agrarci so se o tem že prej posvetovali z Jugoslovani, Rusini in s socialnimi demokrati. Agrarci upajo pridobiti za svoj načrt tudi Poljake.

Dne 15. maja: Cesar bo bival ob letošnjih cesarskih vajah v Strožku, cempniška stolica. — „Cetinski Vestnik“ napoveduje, da se najbrže dne 1. avgusta proglasi Črna gora za kraljevstvo. — V senatu v New Yorku je vložilo 26 senatorjev predlog, ki zahteva, naj se uvede v Združenih državah zakon za veljavsko varstvo. — Turki so priredili v Rešnji shod, na katerem so sklenili resolucijo, da če v štirih dneh vlada ne poda glede na krečansko vprašanje povoljne izjave, popadejo Turki sami za orožje, in odrinejo na lastno pest na grško mejo.

Dne 16. maja: V Egiptu so odkrili veliko revolucijonarno zaroto. V Kairu so zaprli nad 100 častnikov. V palači podkralja so našli dve dinamitni bombi. — Na Španskem so imeli te dni volitve; zmagali so liberalci, konservativci imajo razmeroma malo poslancev. Socialni demokrati so veseli, da je prišel tudi prvi socialni demokrat v špansko zbornico. — Na Dunaju se je vršil predvčerajšnjim ministrski svet, ki se je pečal s tekočimi zadevami.

Razne novice.

* Iz politične službe. Okrajni tajnik Franc Vidic iz Slovenjgradca je premeščen v Gradec. — Okr. komisar Ferdinand Dostal v Celju je imenovan za namestniškega tajnika.

* Iz šole. Petrazredna ljudska šola pri Sv. Andražu v Leskovcu se je razširila v šestrazredno. Delavska pomožna učiteljica Ana Germovšek v Pilštanju je imenovana za pomožno učiteljico. Stalni učitelj v Mariboru, Ivan Roškar, je stopil v pokoj.

Iz pošte. Poštno ravnateljstvo je imenovalo Hermino Ineko za poštno oficijantino na pošti v Brezicah.

Razpisano je mesto šolskega voditelja na, v trirazredno povečani ljudski šoli pri Sv. Roku ob Sotli. Prošnje do 10. junija t. l. na krajni šolski svet pri Sv. Roku ob Rogatcu.

* Štajerski deželni odbor je sklenil v seji dne 14. t. m. naprositi vlado, da se skliče čimprej štajerski deželni zbor, če mogoče še meseca maja.

* Proti uvozu ponarejenih vin. Zastopniki avstrijskih vinorodnih okrajev so zadnji čas pogosto dobivali pritožbe glede velikanskega uvoza ponarejenih vin, ki zelo neugodno uplivajo na cene našega domačega vina. Zastopniki se nameravajo obrniti do vlade s prošnjo, da stori vse potrebno, da se prepovede dodatka alkohola in sladkorja poostri.

* Tečaj za pridelovanje vina in sadja, kakor tudi enak tečaj za viničarje, se bo vršil na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru od 13. do 18. junija t. l.